

پدر و مادر

دکتر عفت السادات مرقاتی خوبی
استادیار دانشگاه علوم پزشکی تهران

مقدمه

بعضاً این باور نادرست در بین مردم هست که آموزش و تربیت جنسی یعنی آموزش رفتارهای جنسی به کودکان! در حالی که تربیت جنسی کودکان بسیار گسترده تر است از آنچه بعضی می اندیشند. آن شامل فراگیری نقش جنسی، خودشناسی جسمی و روانی، هویت جنسی، ارزش ها، هنجارهای جنسی، عواطف و لذات جنسی، باروری، آناتومی و فیزیولوژی جنسی، رفتارهای جنسی، بیماری های جنسی و سلامت است. در تربیت جنسی فرزندان باید، بر حسب رشد و تکامل آن ها، برای تمام موارد مذکور برنامه ریزی دقیق صورت بگیرد. آموزش صحیح و قابل درک برای کودک در موضوعات بالا سلامت جنسی کودک شما را تضمین می کند.

در روند رشد و تکامل، تربیت کودک و مراقبت از وی نقش اصلی برعهده والدین است. به عنوان مادر و پدر، شما در تکامل جنسی کودکان نقش های متفاوتی می توانید بازی کنید که عبارت است از: آموزگار، دوست صمیمی، الگو و مدل رفتاری، تنظیم کننده ارزش ها، و نهایتاً محافظ. برای هر کدام از این نقش ها لازم است نه تنها میزان و سطح راحتی خود را در رابطه با این نقش ها بلکه میزان دانش، موانع و نقاط قوت خودتان را ارزیابی کنید.

کلیدواژه ها: آموزش شکر جنسی، تربیت جنسی، سلامت جنسی، امنیت جنسی.

نقش شما به عنوان آموزشگر جنسی

برای موفقیت در این نقش شما والدین عزیز باید اطلاعات صحیح را از منابع معتبر کسب کنید، از نیازهای جنسی کودک خود آگاه باشید و همیشه باید آماده باشید به کودک خود مسائل جنسی را متناسب با سن او صحیح آموزش دهید.

دوست صمیمی

باید منبع اطلاعات با ارزش و قابل اعتمادی برای فرزندان باشید. اگر در پاسخ به سؤالات و چالش های جنسی آن ها سکوت را انتخاب کنید یا به دلیل موانع شخصی خودتان جواب های نادرست بدهید فرزندان نه تنها برای گفته های شما ارزشی قائل نخواهد بود، بلکه در طول زندگی جنسی اش به شما اعتماد نخواهد داشت. این نقش زمانی به خوبی اجرا می شود که والدین گرمی آمادگی گوش فرا دادن و صحبت کردن در مورد مسائل جنسی را داشته باشند حتی اگر شنیدن موضوعات خاص جنسی برای آن ها آسان نباشد. اگر در این نقش موفق عمل کنید فرزندان قبل از رجوع به دیگران سراغ شما می آید.

مدل و الگو

برای شکل گیری رفتارهای مناسب و صحیح جنسی در کودکان و فرزندان شما باید از طریق کلامی و جسمی آن را به فرزندان نشان دهید. به طور مثال، در نحوه پوشش و نیز در رفتارتان با

اولین آموزگاران جنسی کودکان

نقش محافظ

سلامت و امنیت جنسی فرزندان از مهم‌ترین و نخستین اولویت‌های والدین است؛ مانند محافظت در مقابل آزارها و لمس‌های جنسی که اکثراً آگاهانه و بعضاً ناآگاهانه از طرف دیگران به‌ویژه بالغین فرزندان ما را تهدید می‌کند. در این نقش وظیفه شما والدین بررسی محیط و افرادی هستند که فرزندان روزانه با آن‌ها سر و کار دارد؛ و مهم‌تر اینکه از خیلی زودتر باید به فرزندان چگونگی مراقبت و محافظت از خودش را آموزش دهید. این آموزش باید بیشتر از جنبه مثبت آغاز شود تا از جنبه منفی؛ مثبت یعنی مسلح کردن کودک با دادن آگاهی نسبت به بدن خودش و راهکارهای مراقبت از آن و یا آگاهی دادن و آموزش در چگونگی تعامل با دیگران در جامعه و راهکارهای محافظت از خود در مقابل افراد بیگانه. بعضی از والدین شیوه آموزش منفی را پیش می‌گیرند، مانند ترساندن کودک از مهاجمین احتمالی که در جامعه هستند، و یا ترساندن دخترشان از پسرانی که روزانه آن‌ها ملاقات می‌کنند و غیره. این‌گونه آموزش دادن غیر از لطمه‌زدن به اعتمادبه‌نفس فرزندان و ایجاد استرس و واهمه اثر آموزشی مفید ندارد. متخصصان معتقدند این شیوه آموزشی در جهت توانمندسازی کودک عمل نمی‌کند. کودکی که بترسد اغلب توان صحبت کردن و مقاومت ندارد. در حالی که برای مقاومت و نه گفتن به دیگران ما نیاز داریم که فرزندانمان قدرت حرف زدن داشته باشد!

همسر و روابطتان با دیگر اعضای جامعه. در تربیت جنسی کودک بسیار مهم است که شما نحوه لباس پوشیدن‌تان طوری باشد که به‌طور غیرمستقیم مفاهیمی مانند حریم بدنی، اهمیت و ارزش اعضای جنسی و احترام به حقوق جنسی دیگران را تدریجاً به کودک آموزش دهد. در تمام طول زندگی، بازی نقش برای تربیت جنسی کودکان مان اجتناب‌ناپذیر است در غیراین صورت حقوق فرزندان‌مان را نادیده گرفته‌ایم. شما مادر عزیز نباید فقط هنگام رسیدن پسران به سن ۹-۸ سالگی به‌طور ناگهانی طرز لباس پوشیدن‌تان را تغییر دهید، زیرا این کار نه‌تنها اثر مثبت تربیتی ندارد بلکه باعث چالش فکری برای پسران خواهد شد، درعین حال نمی‌توانید مثل سابق بدون توجه به فرزندان‌تان کماکان با لباس باز و راحت در فضای منزل باشید. اگر شما در مواقع خاص مثل نشستن سر میز غذا، نشستن روی میز برای تماشای فیلم در کنار همسر و فرزندان قسمت‌های باز بدن را بپوشانید و مهم‌تر اینکه در کلام هم آن را بیان کنید، قدم مثبتی در تربیت جنسی فرزندان برداشته‌اید.

ضمناً در این نقش والدین اولین منبع عاطفی هستند. برای ابراز عشق باید فرزندان را در آغوش بگیرید، لمس کنید، بغل بگیرید و ببوسید. برای تکامل جنسی سالم، فرزند شما در هر سنی نیاز به این رفتارهای عاطفی از جانب هر دو والد دارد. در لمس بدنی فرزند توسط والد با جنس مقابل باید محدودیت‌هایی مشخص شود که معمولاً توصیه می‌شود از سن ۵ سالگی این محدودیت‌ها رعایت شود.